

Mens- en dierbeelden

Maarten Reesink
Human-Animal Studies (UvA)
Caring Congres (8 oktober 2022)

DierMens Media Studies: het uitgangspunt

beelden
(en woorden, namen...)
reflecteren en
construeren
onze werkelijkheid

Woorden

Woordtaal:

- ✓ 'dier' (of 'beest') vs. 'mens'
- ✓ 'andere' / 'niet-menselijke' vs. 'menselijke' dieren
- ✓ 'menselijk' of 'humaan' vs. 'dierlijk' of 'beestachtig'

Voorbeelden:

- ✓ dier als 'it' (volgens 'correctie' in het Engels)
- ✓ 'kind' vs. 'jong' > antropomorfisering
- ✓ individuele dieren vs. diergroepen of -soorten
- ✓ eigennamen bij dieren > antropomorfisering?

Verhalen

Vorm en inhoud:

- ✓ in populaire pers: '*human* (sic!) interest'- verhalen
- ✓ in 'serieuze' pers: abstracte analyses van structuren
- ✓ wat veel te weinig gebeurt: verbanden tussen beide

Alternatieven:

- ✓ beter kijken en luisteren naar dieren zelf (desnoods met verborgen camera's)
- ✓ ethologen (en anderen) als 'woordvoerders'
- ✓ altijd ook het dierlijk belang / perspectief meenemen

“De kippenmoord: het korte leven van Anja, Manja en Tanja”
(Gerard van Westerloo in *NRC Handelsblad*, 2 december 2006)
[artikel online](#)

2022-01-12T15:26:33+00:00 • Leestijd 2 minuten

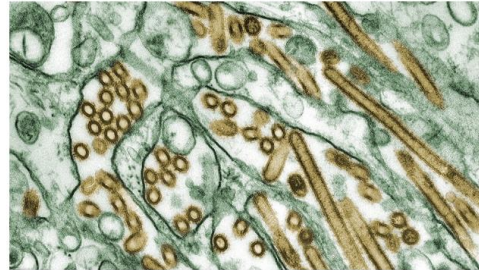
Volg hier de laatste ontwikkelingen over die andere pandemie die momenteel miljoenen doden eist.

Liveblog over die andere dodelijke pandemie

Correspondent Voedsel

Thomas OUDMAN

Dit is een ingeleurde transmissie-elektronenmicrofoto van het aviaire influenzavirus type A H5N1 (virus in goud). © Getty Images

“Liveblog over die andere dodelijke pandemie”
(Thomas Oudman in *De Correspondent*, 12 januari 2022)
[artikel online](#)

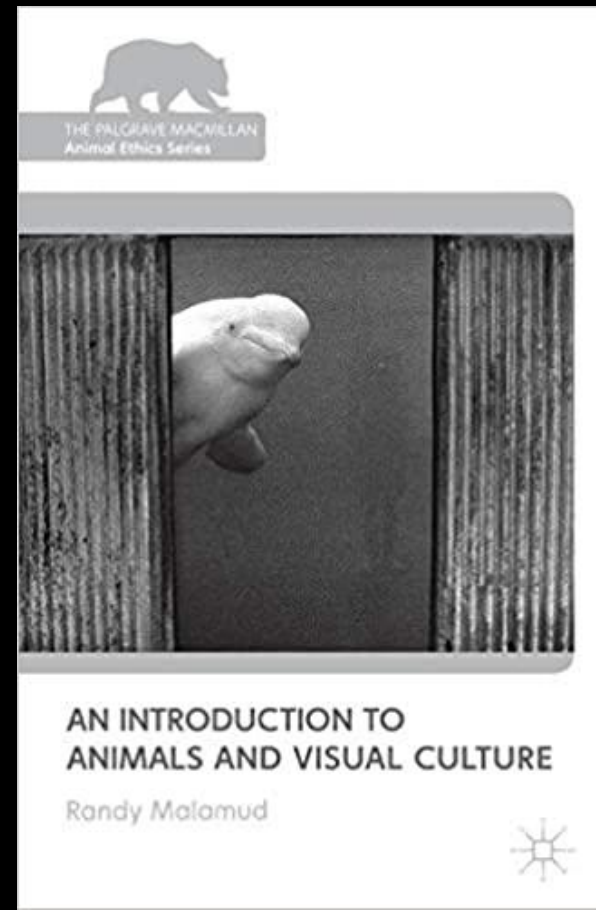
Beelden

Beeldtaal:

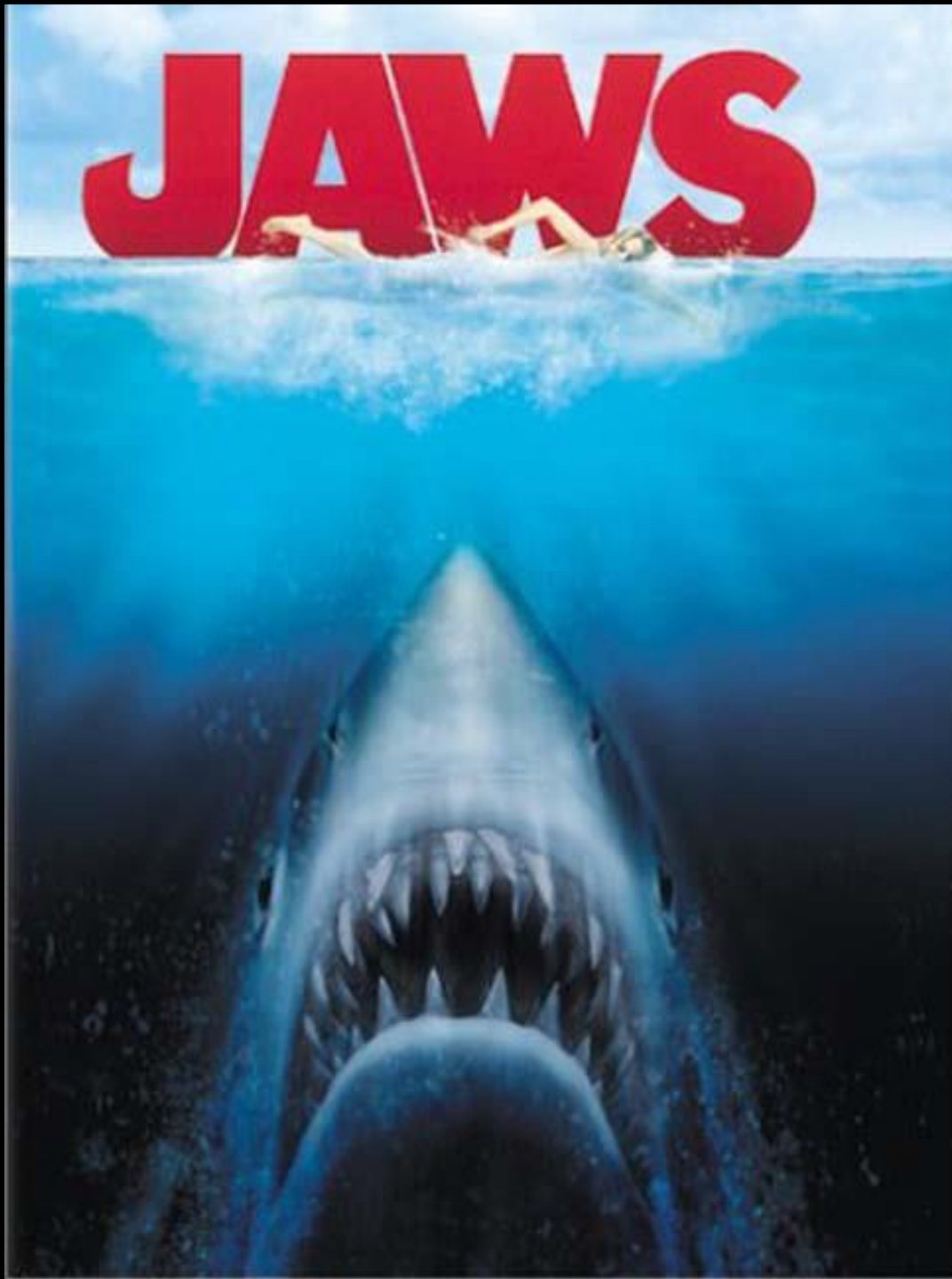
- ✓ dieren op afstand (of juist in delen) en van boven
- ✓ dieren met velen, dus zelden in close-up
- ✓ dieren worden tot objecten gemaakt (voor 'the human gaze', ook wel: 'othering')

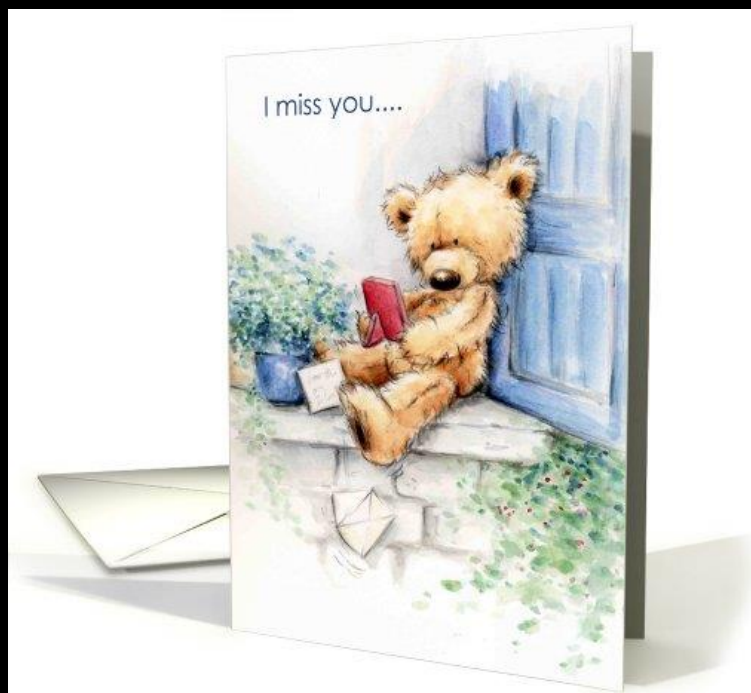
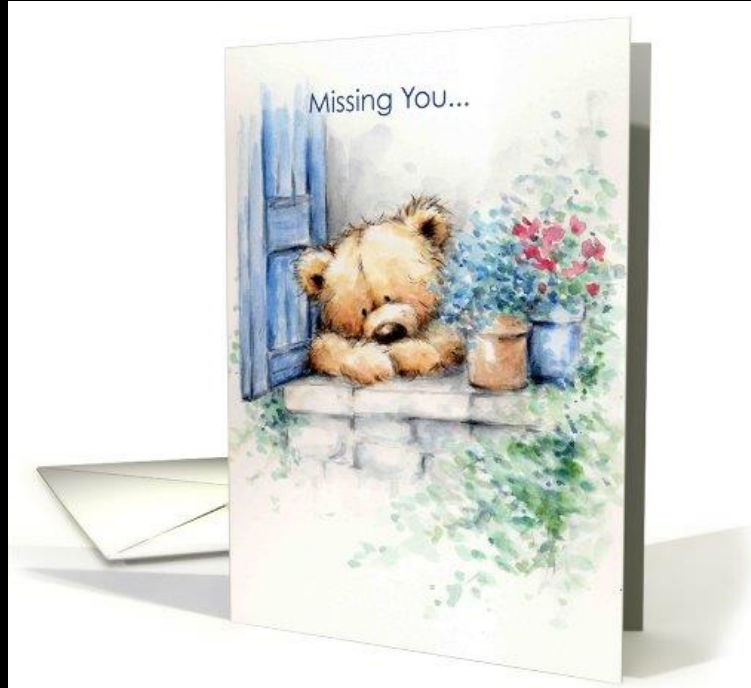
En verder:

- ✓ weinig ruimte voor empathie of zelfs identificatie
- ✓ tenzij bij aaibare, neotene (liefst zoog-)dieren
- ✓ stereotypische 'casting' ('good guys' vs. 'bad guys')

JAWS

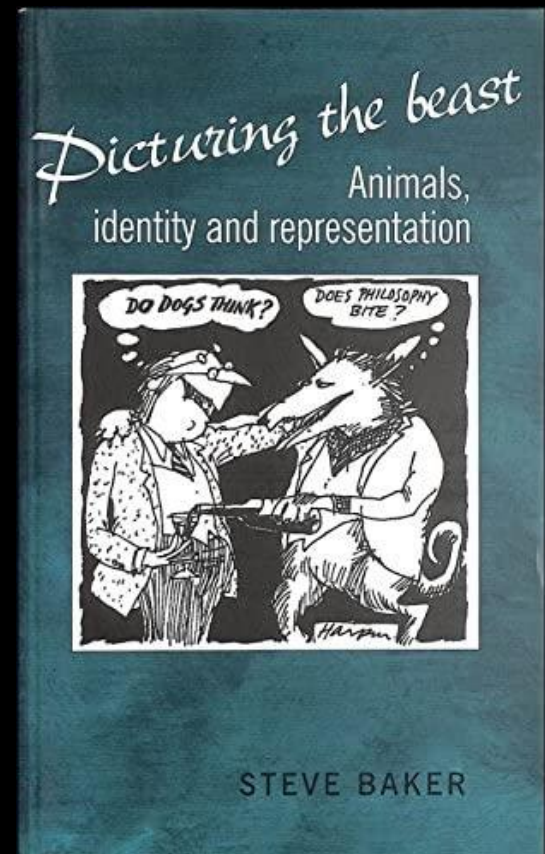

Het probleem: ons “Disney-perspectief”

Steve Baker “Picturing the beast” (1993)

- marginalisering in het algemeen,
- stereotypering (goed / slecht) en
- ridiculisering van (grappige / rare) dieren
- “not by making sense, but by making non-sense of the animal”
- ... overall, en niet alleen door Disney!

Charcuterie

LA BOVISA

Beelden *voor* dieren

Drie strategieën (volgens Steve Baker):

- I Confronterende beelden: 'vertel het zoals het is'
- II Teriantropisme: wisseling van perspectief
- III Antropomorfisme

Beelden *voor* dieren: 1 confronterende beelden

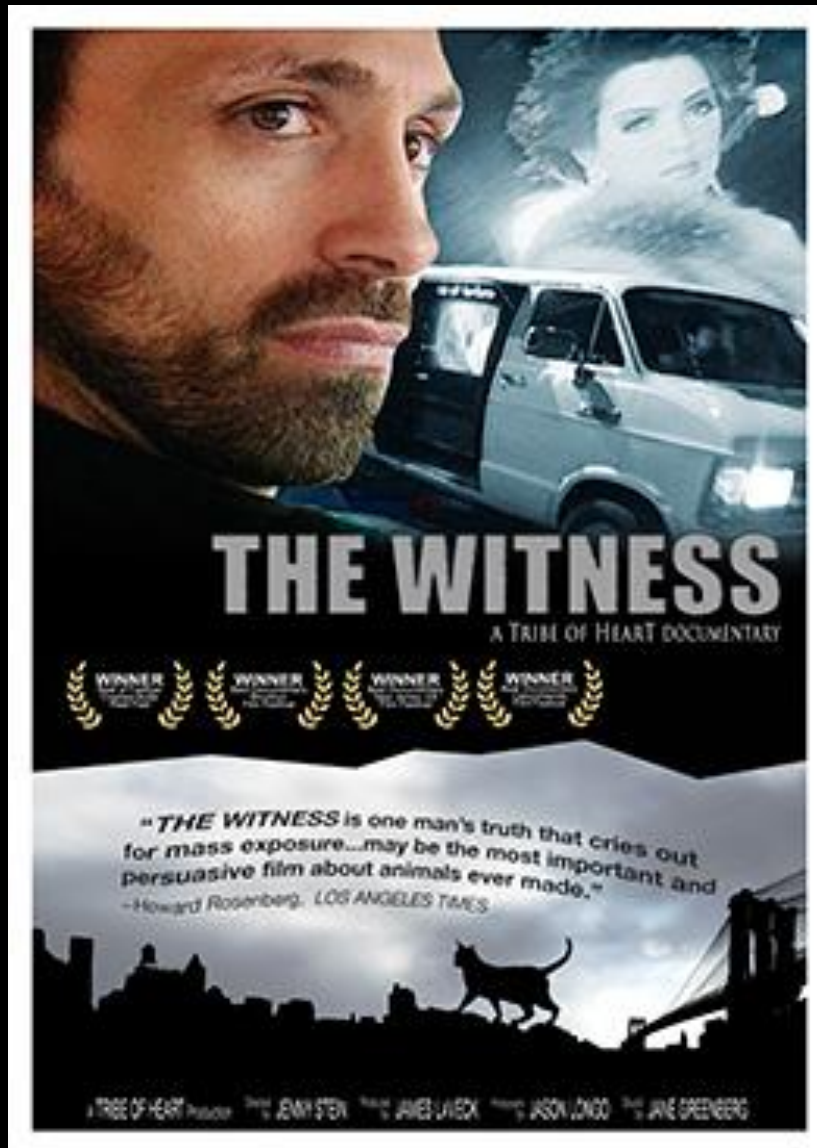

**“Le sang des bêtes”
(Blood of the beasts)**

Georges Franju (F, 1949)

[Complete film](#)

**The witness
(VS, 2000)**

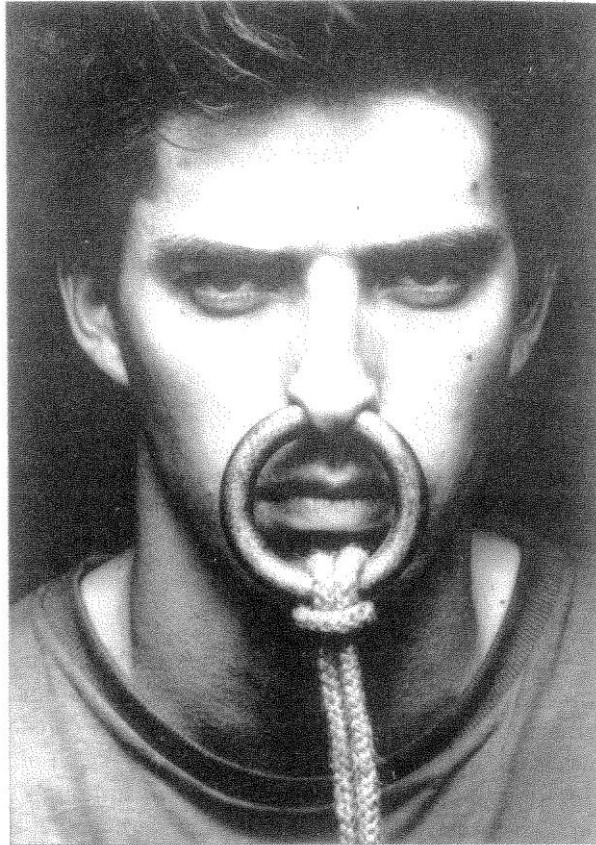
film online
(trailer)

Beelden *voor* dieren: 2 wisseling van perspectief

**People for the Ethical Treatment of Animals
(PETA)**

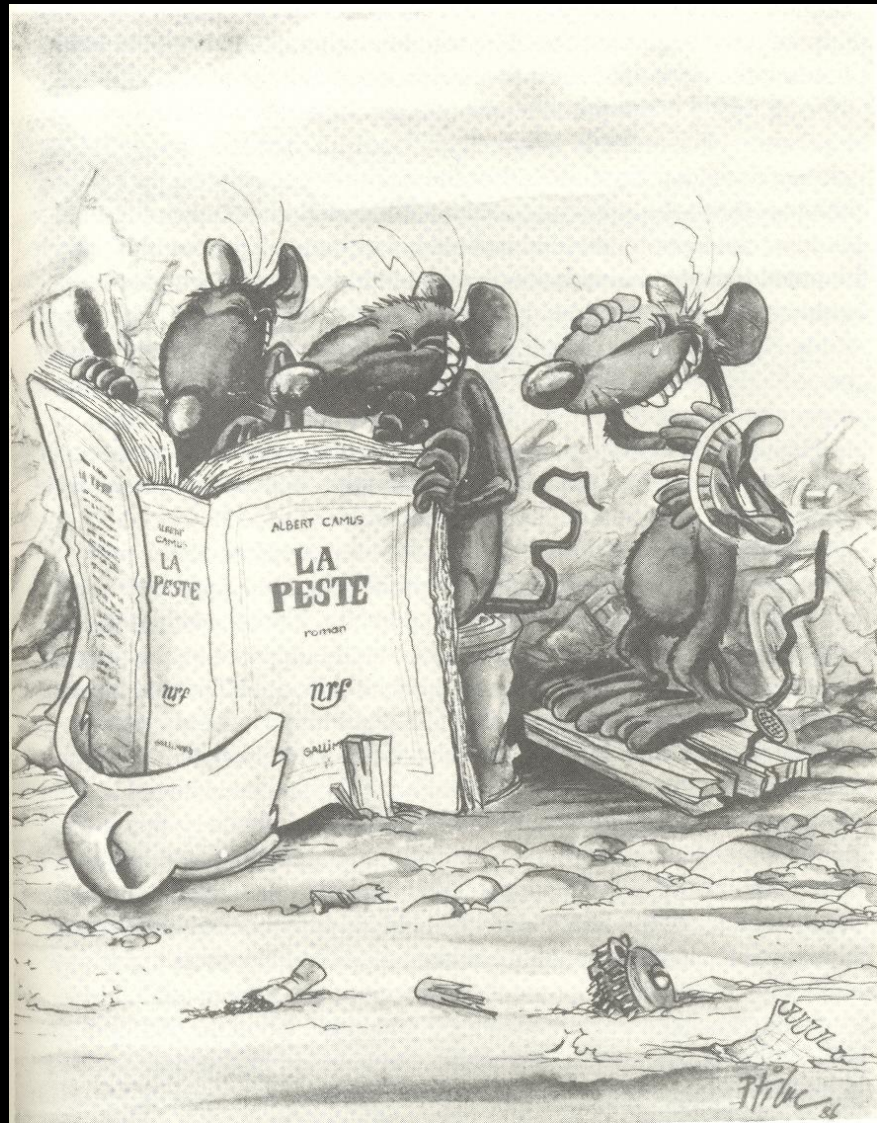
**Bullfights would stop if
tourists weren't led there.**

DON'T LET YOUR GUIDES TELL YOU BULLFIGHTING ISN'T BRUTAL. BULLS ARE
DRUGGED, TORTURED AND STABBED TO DEATH. **World Society for the Protection of Animals**

**World Society
for the
Protection of
Animals
(1990)**

Ptiluc
Faces de rat
(1987)

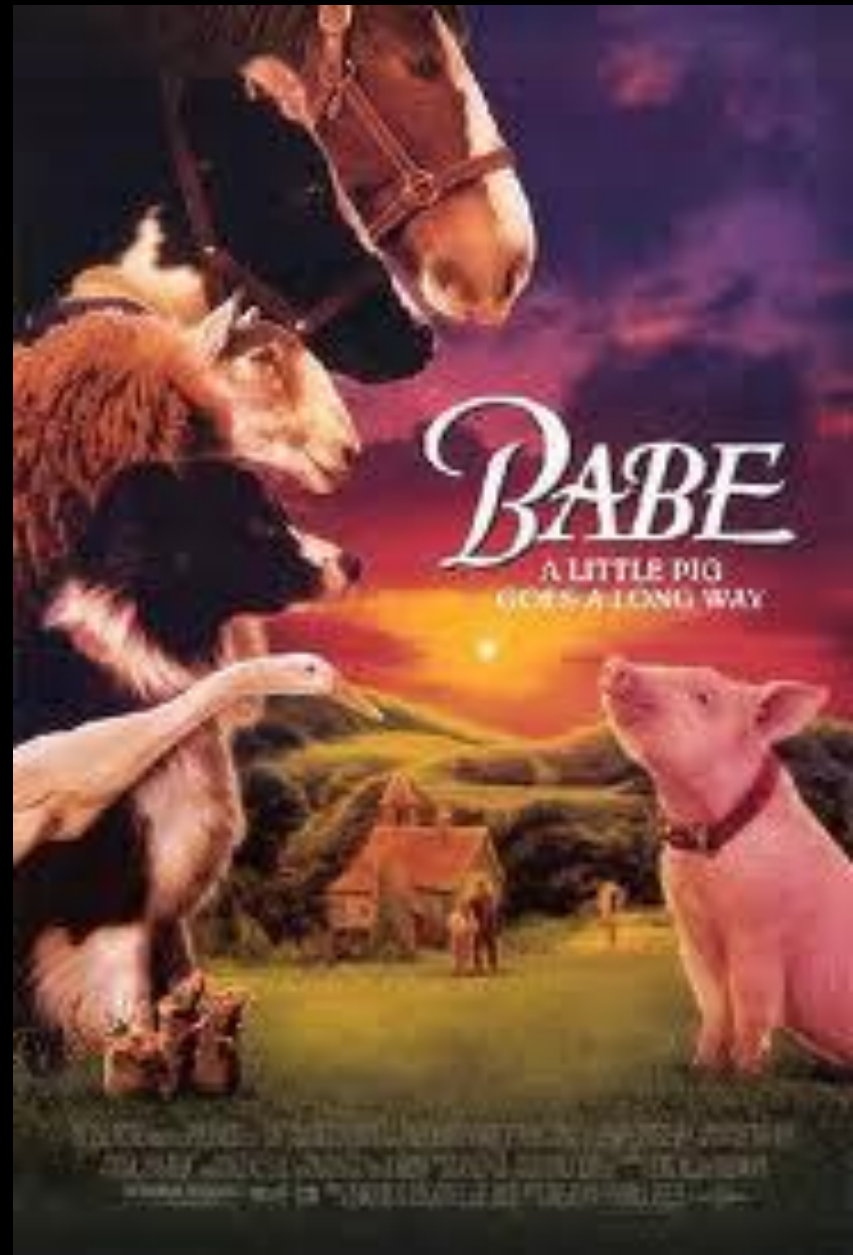
Dierenarts

Dierenbescherming Amsterdam (2008)

**Beelden *voor* dieren:
3 antropomorfisme**

**Babe
(1995)**

(Stop de plofkip bij McDonald's Wakker Dier, 2016)

Red de plofkip van McDonald's
(Wakker Dier, 2017)

WHAT IS
THE
MEATRIX

The Official
Meatrix *I*
(2003)

DierMens Media Studies: het perspectief

Tussentijdse conclusies:

- **traditionele (westerse) wereld- en mensbeelden zijn zeer hardnekkig...**
- **woorden, verhalen en beelden van / voor andere dieren veranderen langzaam – maar zeker!**

